

Hanuka priručnik

za decu

Ledor Vador je obrazovni projekat Saveza javorejskih
opština Srbije.

Publikacija je namenjena deci, u nadi da će svako dete
naučiti nešto novo i pronaći nešto što ga/je interesuje.

Ovu publikaciju priredile su koordinatorka projekta
Mina Pašajlić i volonterka na projektu Sonja Viličić

5782/2021

Davno, davno u zemlji Izraela

Davno, davno u **zemlji Izraela**, najposebnije mesto za jevrejski narod bio je **Hram u Jerusalimu**. Hram je sadržao mnogo lepih predmeta, uključujući visoku, zlatnu **menoru**. Umesto da je osvetle sveće ili sijalice, ova menora je sagorevala **ulje**. Svake večeri ulje bi se sipalo u čaše koje su se nalazile na vrhu menore. Hram bi bio ispunjen blistavom **svetlošću**.

U vreme priče o **Hanuki**, podli kralj po imenu Antioh vladao je zemljom Izraela. „Ne sviđaju mi se ovi Jevreji“, izjavio je Antioh. „Toliko se razlikuju od mene. Ja ne slavim Šabat niti čitam iz Tore, pa zašto bi oni?“ Antioh je napravio mnoga nova, okrutna pravila. „Nema više proslave Šabata! Nema više odlaska u Hram, i nema više Tore!“ viknu Antioh. Rekao je svojim čuvarima da odu u Hram i naprave nered. U Hram su unosili blato, kamenje i đubre. Razbili su nameštaj i oborili stvari; razbili su tegle sa uljem koje su služile za paljenje menore.

Antioh i njegovi vojnici učinili su da se Jevreji osećaju tužno i ljuto. Jedan Jevrejin, po imenu **Juda Makabejac**, je rekao: „Moramo zaustaviti Antioha! Moramo da smislimo način da ga nateramo da napusti zemlju Izrael.”

U početku su se Judini sledbenici, zvani **Makabejci**, plašili. „Juda“, rekli su, „Antioh ima toliko vojnika. Njegovi vojnici nose tako veliko oružje, a on koristi ogromne slonove da bi vodio svoje bitke! Kako možemo mi Jevreji, koji nemamo oružje, da se borimo protiv njega?“

Juda je rekao: „Ako dobro razmislimo i planiramo veoma pažljivo, moći ćemo da ga pobedimo.“ Trebalo je mnogo vremena, ali su na kraju **Makabejci** proterali Antioha i njegove ljude iz Izraela.

Čim su Antioh i njegovi vojnici otišli, jevrejski narod je otrčao u **Jerusalim** da očisti svoj **Hram**. Kakav nered! Prelepa **menora** je užasno prljava, a pod je bio prekriven đubretom, polomljenim nameštajem i komadima razbijenih tegli ulja.

Makabejci su očistili menoru. U početku su se brinuli da neće moći da je upale, ali su tražili i tražili, dok na kraju nisu našli jednu sićušnu teglicu **ulja** – bilo je dovoljno ulja da **menora** gori samo **jedno veče**.

Makabejci su znali da će proći najmanje **osam dana** pre nego što dobiju još ulja, ali su svejedno upalili **menoru**. Na njihovo iznenađenje, ova tegla ulja gorela je **osam dana**.

Jevrejski narod nije mogao da veruje u svoju sreću. Prvo je njihova mala vojska oterala Antiohovu veliku vojsku, a sada je mala tegla ulja trajala osam dana!

Jevrejski narod se molio i zahvaljivao Bogu za ova čuda. **Svake godine tokom Hanuke, Jevreji pale menore osam dana da se sete čuda koja su se davno dogodila.**

Klikni na sredinu ćupa sa uljem
ukoliko želiš da bojiš Hanuka priču

Praznik svetlost, Hanuka, se slavi osam dana i donosi nam zanimljive običaje.

HANUKIJA

Hanukija je osmokraki svećnjak i služi nam da svakog dana praznika upalimo sveće, koje simbolišu svetlost, po kojoj je ovaj praznik poznat. Hanukija najčešće ima devet krakova za svećice, a ta deveta sveća je zapravo šamaš, pomoćna sveća kojom palimo sve ostale sveće.

Hanukija se obično stavlja pored prozora, kako bi se promovisalo čudo koje se desilo - ulje u menori je, umesto očekivanog jednog dana, gorelo celih osam dana! Tu, pored prozora, je običaj da se sveće i zapale.

Prvo veče Hanuke pali se jedna sveća, drugo veče dve sveće, treće veče tri, i tako redom do osmog dana kada se na svećnjaku pali svih osam svećica. Svećice se u hanukiju ređaju sa desne na levu stranu, a pale se u suprotnom smeru, sa leve na desnu stranu. Kada svećice poređamo u hanukiju (stavljamo onoliko svećica koliko palimo to veče), prvo upalimo šamaš, pomoćnu svećicu, a onda ostale Hanuka svećice.

BLAGOSLOVI ZA HANUKU

Pre nego što se upale svećice za Hanuku, tradicionalno se izgovaraju dva blagoslova (prvo veče Hanuke se dodaje još jedan, treći blagoslov).

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל חֲנֻכָּה.

Baruh ata Adonaj, Elohejnu Meleh haolam, ašer kidešanu bemicvotav
vecivanu lehadlik ner šel Hanuka.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שְׁעָשָׂה נִסִּים לְאַבוֹתֵינוּ
וְאֲמוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזִמְנוֹ הַזֶּה.

Baruh ata Adonaj, Elohejnu Meleh ha'olam, šeasa nisim la'avotejnu
bajamim hahem bazman haze.

Prvo veče se izgovara i sledeći blagoslov

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהַחֲיָנוּ וְקִיָּמְנוּ
וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה.

Baruh Ata adonaj elohejnu meleh ha'olam šehelijanu vekijmanu vehigijanu
lezman haze.

SUFGANIJOT I LATKES

Tradicionalna hrana za Hanuku podrazumeva korišćenje dosta ulja, koje simbolizuje ono ulje koje je u menori u Hramu gorelo osam, umesto očekivanog jednog dana. Najpopularnija hrana pržena u ulju koja se jede za Hanuku su **sufganijot - krofne sa džemom**. Drugo popularno jelo je **latkes - "palačinke" od krompira**.

Ukoliko želiš da uživaš u ovim jelima tokom Hanuke, evo recepta:

Sastojci (za 4 osobe):

500gr brašna

250ml mleka

1 kesica suvog kvasca

1 supena kašika šećera

1 jaje

prstohvat soli

ulje (za prženje)

Po želji: džem/pekmez, prah šećer, eurokrem

Priprema:

1. U posudu staviti brašno, dodati kvasac, šećer i prstohvat soli, i sve promešati. Dodati jaje, pa sipajući mleko zamesiti fino testo. Testo prekriti krpom i ostaviti na toplom mestu oko sat vremena.
 2. Testo premesiti još jednom, a zatim ga razvucite oklagijom, otprilike debljine prsta.
 3. Krugove praviti i vaditi pomoću čaše. Prekriti krpom i ostaviti 15 minuta da narastu. Zatim ih okrenuti na drugu stranu, i ostaviti još 15 minuta.
 4. Krofne pržiti u većoj količini vrućeg ulja. Spuštati ih u ulje tako da gornja dignuta strana sada bude okrenuta na dole. Čim se krofne spuste u ulje, šerpu zatvoriti i pričekati par trenutaka. Kada donja strana porumeni (nekoliko sekundi je potrebno), skloniti poklopac i okrenuti krofne. Druga strana se prži bez poklopca, opet nekoliko sekundi. Ovaj proces ponoviti sa svakom turom.
 5. Krofne vaditi šupljikavom kašikom i staviti ih na papirni ubrus.
 6. Po želji, krofne posuti prah šećerom ili špricom utisnuti džem ili eurokrem
-

Sastojci:

3-4 krompira

Pola većeg crnog luka

1 veće jaje

2 kašike prezle

1 kašičica soli

Malo bibera (po ukusu)

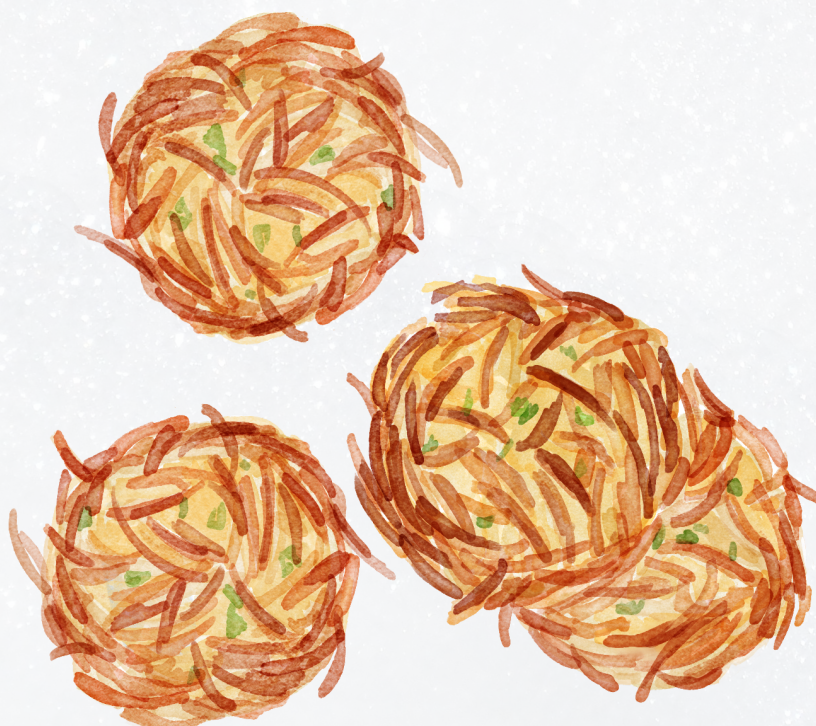
Ulje za prženje

Po želji: pavlaka, džem

Priprema:

1. Operite dobro krompire, ali ih ne gulite.
2. Izrendajte krompire i luk, a zatim dobro iscedite tečnost iz njih
3. Prstima promešajte sastojke: krompir, luk, prezle, jaje, so i biber. Ostavite da odstoji 10ak minuta
4. U većem (dubljem) tiganju ugrijte ulje
5. Napravite latkes jedan po jedan, i ubacite ih u zagrejano ulje (koliko ih stane u tiganj). Pržite dok ne postanu zlatno-braon sa obe strane.
6. Izvadite ih na ubrus da se ocede od ulja (2 min)
7. Služite odmah sa pavlakom, džemom ili sl. (po želji)

HANUKA PESME

HANEROT HALALU

Hanerot Halalu, što znači “Ove svećice”, se tradicionalno peva odmah nakon paljenja Hanuka svećica. Pesa je o svetosti svećica i o tome kako je njihova svrha da podsećaju na događaje praznika Hanuka. Pesmu možete poslušati [ovde](#).

Hanerot halalu anahnu madlikin

Al hanisim ve'al haniflaot

Al hatšuoet ve'al hamilhamot

Šeasita la'avotejnu

Bajamim hahem, bazman hazeh

Al jedej kohaneha hakdošim.

Vekol šmonat jemej Hanuka

Hanerot halalu kodeš hem,

Veejn lanu rešut lehištameš bahem

Ela lirotam bilvad

Kedej lehodot lesimha

Al niseha veal nifleoteha veal ješuothea.

MAOZ CUR

Maoz Cur se takođe peva nakon paljenja Hanuka svećica, a pesma je nastala u 13. veku. Maoz Cur u prevodu znači Starostavni Kamen (Rock of Ages), a pesmu možete poslušati [ovde](#).

Maoz cur ješuat

leha naeh lešabeah

Tikon bejt tefilati

vešam toda nezabeah.

L'eit tahin matbeah micar hamnabeah

Az egmor bešir mizmor anukat hamizbeah.

Ma'oz izur

Hebrew folk song
for Hanukkah

Ma'oz Tzur Ye - shu' - a - ti. lekha na' - le - sha be' - ah. TI - kon beit te - fi - la - ti.

ve'sham to - da ne'za be' - ah. Le'et ta - khin mat - be' - ah mit - zar - ha - mna be' - ah.

Az eg - mor be - shir miz - mor ha - nu - kat ha - miz - be' - ah.

Az eg - mor be - shir miz - mor ha - nu - kat ha - miz - be' - ah.

bethnotes.com

HANUKA PESME

OČO KANDELIKAS

Očo kandelikas, što znači “Osam malih svećica”, je pesma na Ladinu (jezik Sefarda, hebrejsko-španski), koja se peva tokom praznika Hanuka. Pesma peva o radosti deteta dok pali Hanuka svećice. Pesmu možete poslušati [ovde](#).

Hanukka linda sta aki,
ocho kandelas para mi. (×2)
O — Una kandelika, dos kandelikas,
trez kandelikas, kuarto kandelikas sintyu
kandelikas, sesh kandelikas, siete
kandelikas, ocho kandelas para mi.
Muchas fiestas vo fazer,
kon alegriyas y plazer. (×2)
Los pastelikos vo kumer,
kon almendrikas y la myel. (×2)

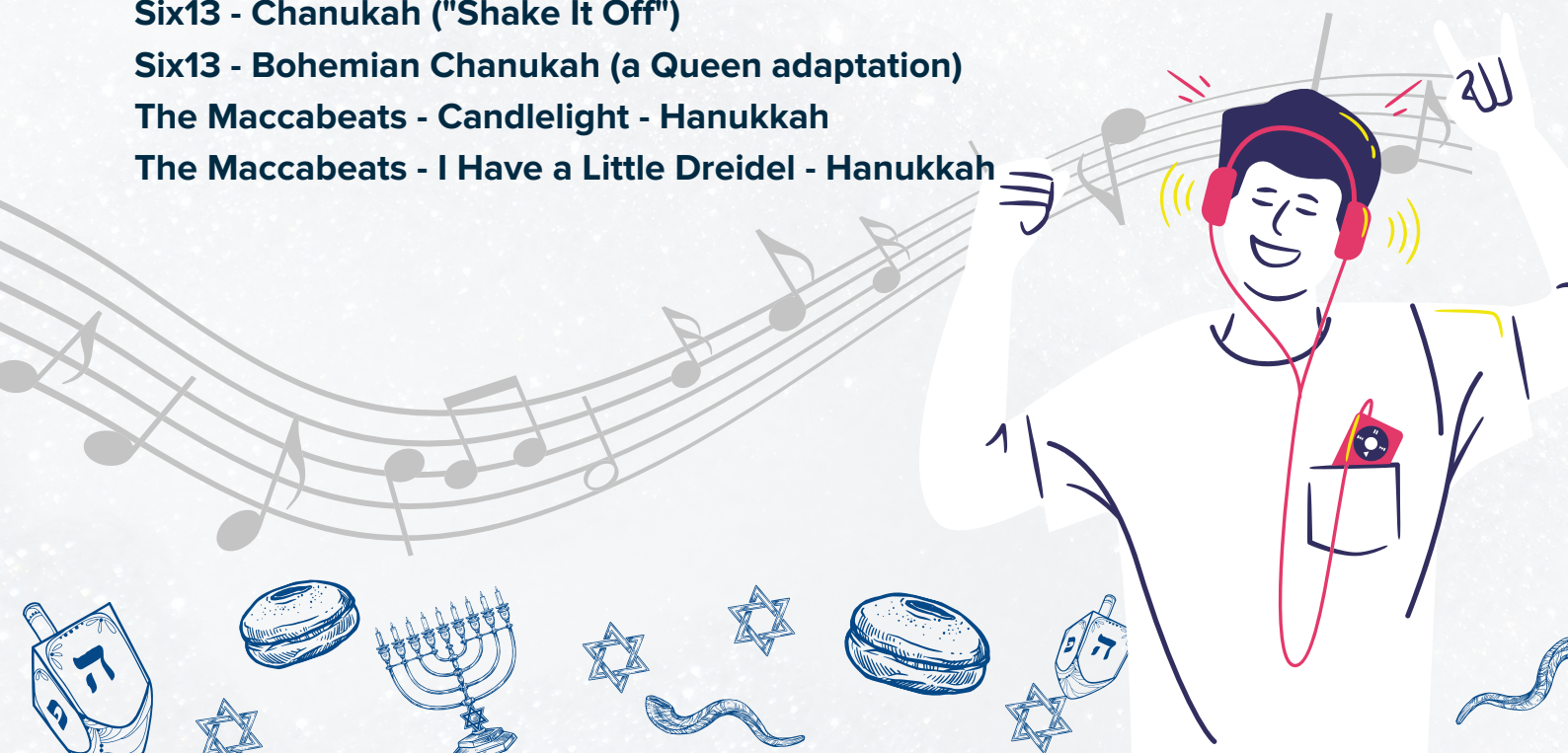
Klikom na pesmu poslušajte još nekoliko zabavnih Hanuka obrada

Six13 - Chanukah ("Shake It Off")

Six13 - Bohemian Chanukah (a Queen adaptation)

The Maccabeats - Candlelight - Hanukkah

The Maccabeats - I Have a Little Dreidel - Hanukkah

SEVIVON - DREIDEL

Sevion ili drejdel (čigra) je specifično oblikovana kockica - čigra, kojom se deca, a i odrasli, tradicionalno igraju tokom praznika Hanuka.

Slova koja se nalaze na sevivonu su:

NUN – נ, GIMEL – ג, HEJ – ה, ŠIN – ש

i čine frazu: "Nes gadol haja šam" što u prevodu znači: "Veliko čudo dogodilo se tamo!"

Pravila igre sa sevivonom:

1. Broj osoba koje učestvuju u igri nije ograničen.
2. Svaki igrač na početku dobija jednak broj bombona, čokoladica, voća i slično.
3. Na početku partije svaki igrač stavi u sredinu ulog, na primer, po jednu bombonu, čokoladicu...
4. Svaki put kada ste na redu, zavrtite čigru. Zavisno od toga na kom slovu se čigra zaustavi, dobijate ili morate dati svoj ulog.
5. Ukoliko više nemate bombona, ili ispadate iz igre ili možete zamoliti suigrače za pozajmicu.
6. Pobednik je igrač koji osvoji sve!

NUN – ništa; igrač ne dobija ništa

GIMEL – sve; igrač dobija sve iz uloga

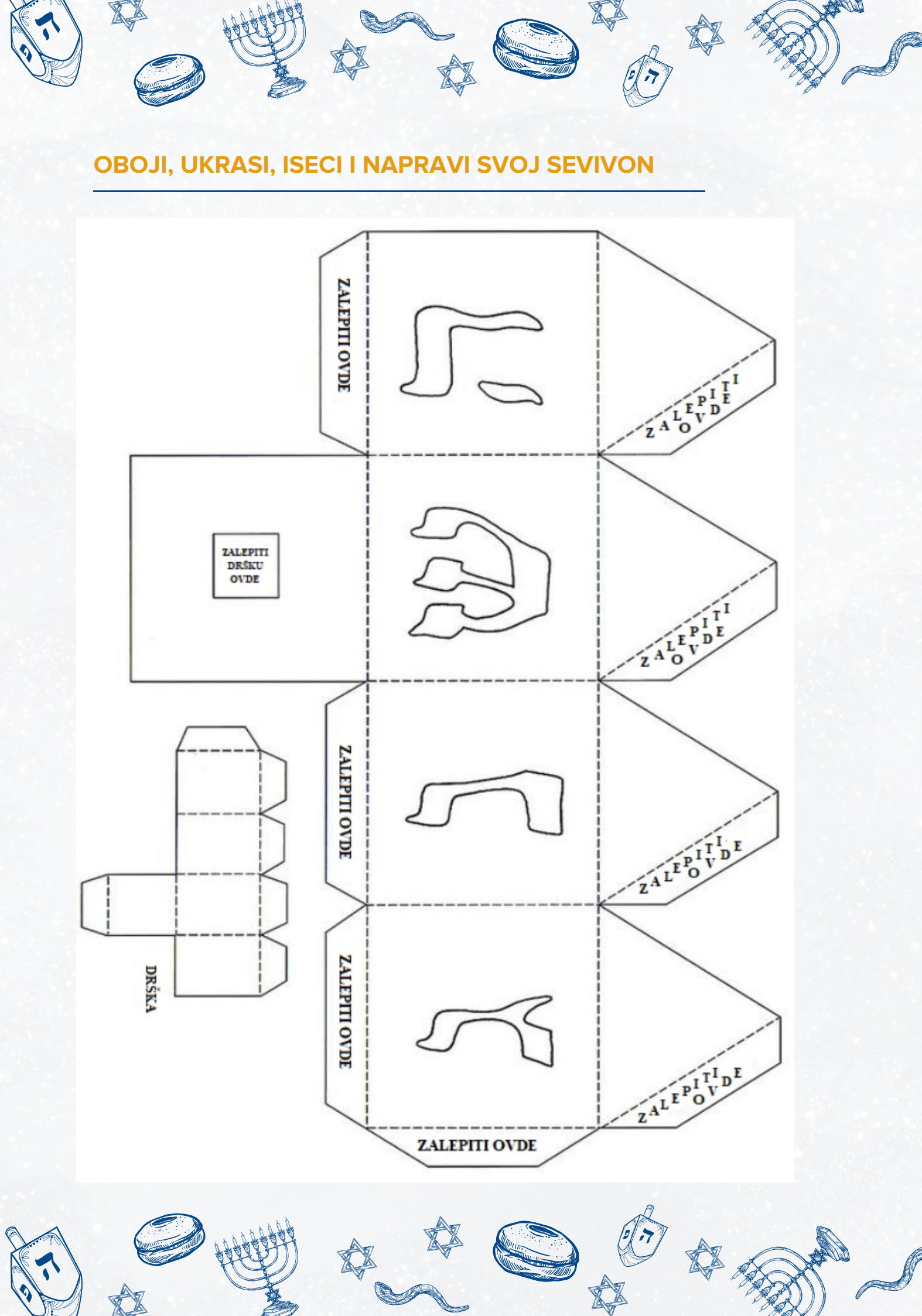
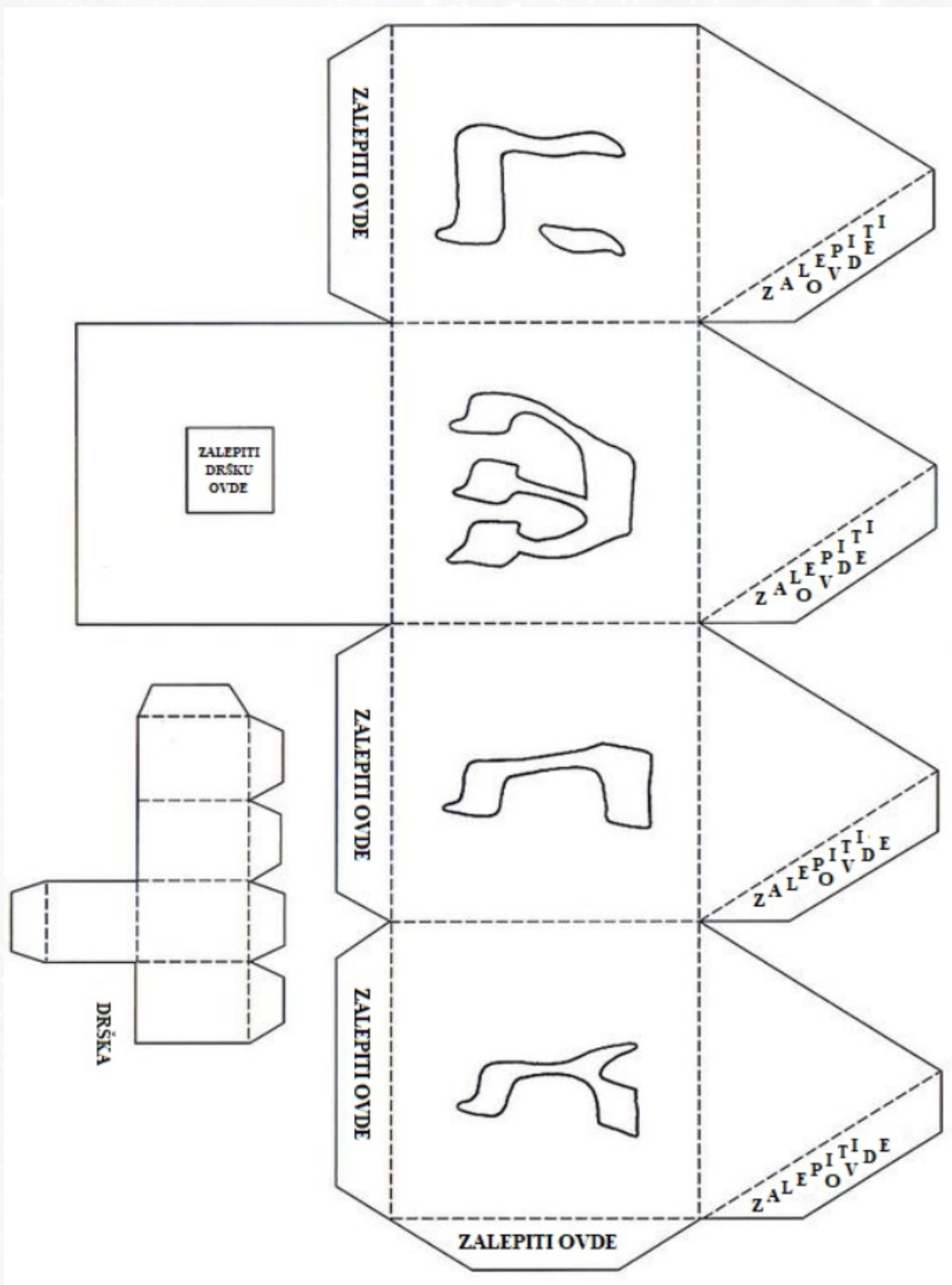

HEJ – pola; igrač dobije pola uloga (ako je u ulogu neparan broj, tada igrač uzima pola plus jedan)

ŠIN – dodaj; igrač treba dodati jedan "novčić" (bombonu, čokoladicu...) u igru.

OBOJI, UKRASI, ISECI I NAPRAVI SVOJ SEVIVON

GELT

Postoji tradicionalni običaj davanja džeparca (novčića) deci za Haunuku, kako bi mogla da ga potroše na svoja zadovoljstva.

“Novčić” koji dobijaju deca se zove “gelt”. Danas se često može naći gelt kao čokoladica, i deca ih koriste dok se igraju sa sevivonom.

...URADI SAM & SAMA...

★ Hanukija od teglica

Potrebno ti je:

- 8 teglica
- 1 veća tegla
- lepak u spreju
- zlatna folija
- sundjer/četka
- papirni tanjir
- zaptivač na vodenoj bazi, lepak i završna obrada

Klikni na ovaj [video](#) i pogledaj kako da napraviš Hanukiju od teglica.

★ Hanukija na papiru

Potrebno ti je:

- Žuta i plava boja (tempera)
- Deblji papir (beli i plavi)
- Četkica
- Makaze
- Lepak
- Crni marker

Za instrukcije na engleskom jeziku klikni [ovde](#).

★ Čigra od gline

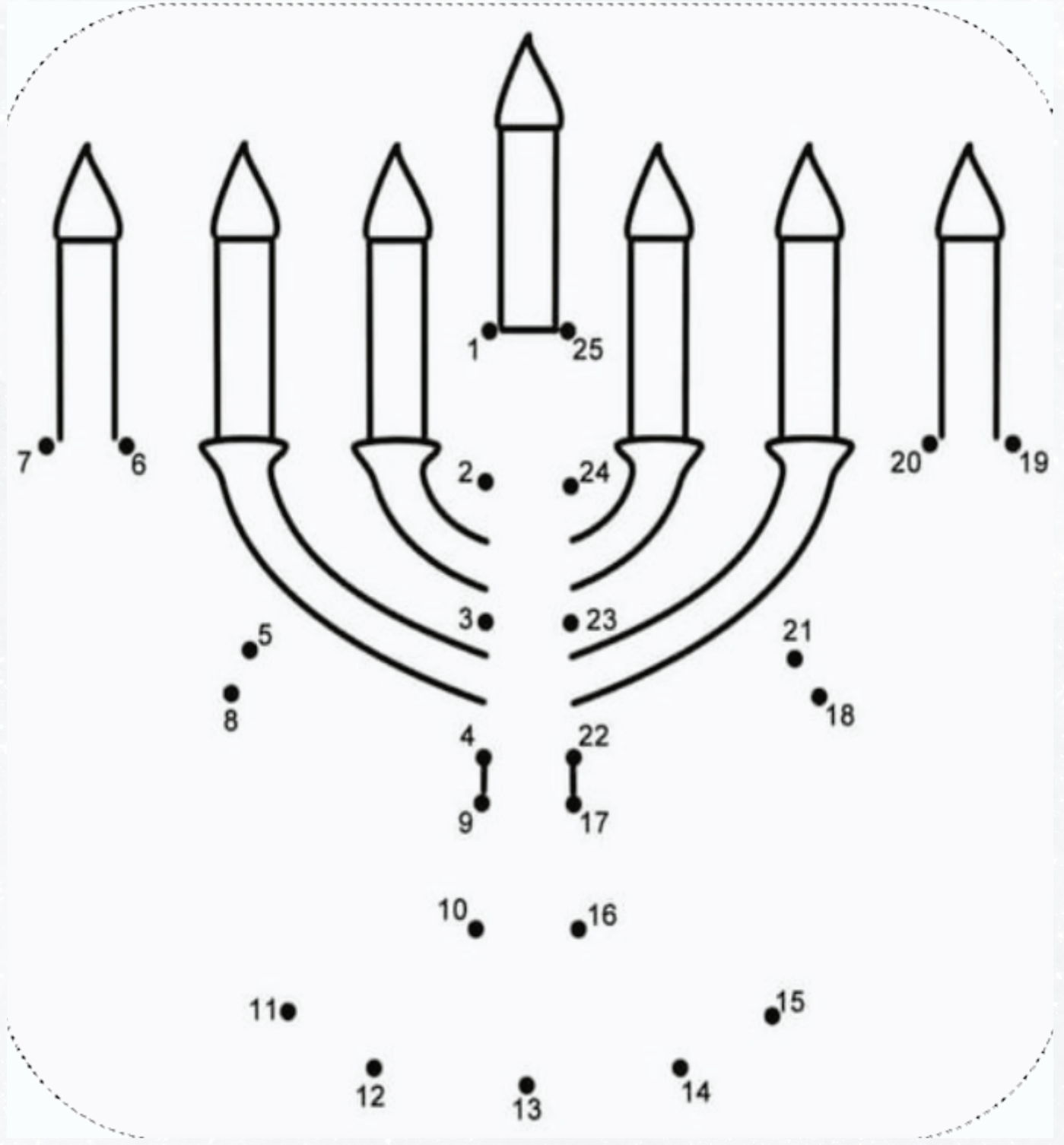
Potrebno ti je:

- Glina u nekoliko boja

Klikni na ovaj [video](#) i pogledaj kako da napraviš čigru od gline.

★ Klikni [ovde](#) za još interesantnih Hanuka ideja.

P	H	D	S	K	W	W	Q	D	C	E	G
C	F	A	R	B	R	E	C	Z	E	M	M
F	E	J	K	E	L	C	O	D	U	Č	X
B	S	S	S	U	I	B	J	U	D	A	H
O	T	W	I	A	N	D	P	J	I	W	E
D	I	E	N	K	S	A	E	R	C	G	R
D	V	Ć	O	M	Z	A	H	L	J	R	L
Z	A	E	L	X	E	J	T	C	E	Y	I
A	L	V	K	V	T	N	S	B	B	P	G
M	H	S	O	E	S	N	O	W	A	I	H
X	D	R	P	S	V	R	L	R	K	W	T
Q	L	A	T	K	E	S	T	O	A	U	L
R	L	Z	X	Y	O	S	E	M	M	B	E
E	W	W	I	N	U	LJ	V	I	B	O	G
E	LJ	G	H	T	M	A	S	O	C	I	Z
U	V	U	H	A	N	U	K	A	B	H	M

HANUKA
 MAKABE JCI
 MENORA
 FESTIVAL
 JUDA

DREIDEL
 SVEČE
 ČUDO
 ULJE
 SVETLOST

LATKES
 GELT
 OSAM
 POKLONI

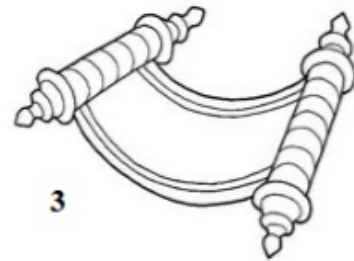

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

Oboji predmete. Zatim pokušaj da imenuješ svaki

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

11. _____

Nacrtaj u okvir koje su tebi najinteresantije stvari u vezi sa praznikom

HANUKA KVIZ

1. Kako se zvao podli kralj koji je vladao Izraelom?
2. Koja su neka od okrutnih pravila koje je doneo Antioh?
3. Koliko ulja su našli Jevreji kada su ušli u Hram i koliko dana je gorelo ulje u Hramu kada su upalili menoru?
4. Koliko traje praznik Hanuka?
5. Kako se zove svećnjak koji palimo za Hanuku?
6. Koju hranu najčešće jedemo za praznik Hanuka?
7. Šta je sevivon ili dreidel?
8. Koja slova se nalaze na čigri?
9. Kada pevamo pesmu Hanerot Halalu?
10. Šta znači naziv pesme "Očo kandelikas"?

1. kralj Antioh
2. nema proslave Šabata, nema čitanja Tore, nema odlaska u Hram
3. jednu teglicu ulja; gorelo je 8 dana
4. 8 dana
5. Hanukija
6. krotne, latkes
7. čigra kojom se deca igraju
8. nun, gimel, hej, šin
9. odmah nakon paljenja svećica
10. osam malih svećica

Ledor Vador ti želi
Hanuka sameah

i ne zaboravi da klikneš [ovde](#) kako bi sa
porodicom odigrao [Hanukalicu](#)

